Hukuk Bölümü 2007/248 E. , 2007/384 K.

- ÖNGÖRÜLEN KOŞULLARI TAŞIMAYAN VE YÖNTEMINE UYMAYAN BAŞVURU
  - İMAR KANUNU (3194) Madde 32

"İçtihat Metni"

Davacılar : 1- M.C.Ç.

2- B.Ç.

3- Y.Ç.

Vekili : Av. S.S.

Davalı : Çankaya Belediye Başkanlığı

Vekili : Av. Ö.Ö.A.

O L A Y : Çankaya Belediye Encümeni'nin 22.12.2005 (davacı vekili sehven 19.12.2005 olarak yazmıştır) gün ve C/2005/4573.15 sayılı kararı ile, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesi gereğince zabıt konusu hususların yıkımına ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nun para cezaları hakkındaki 42. maddesi uyarınca davacılar adına idari para cezası verilmiştir.

Davacılar vekili, bu işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 7. İDARE MAHKEMESİ; 31.1.2006 gün ve E:2006/123, K:2006/123 sayı ile, 2577 sayılı idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 5. maddesinde; "1-Her idari işlem aleyhine ayrı ayrı "dava açılır. Ancak, aralarında maddi veya hukuki yönden bağlılık yada sebep sonuç ilişkisi bulunan birden fazla işleme karşı bir dilekçe ile de dava açılabilir. 2-Birden fazla şahsın müşterek dilekçe ile dava açabilmesi için davacıların hak veya menfaatlerinde iştirak bulunması ve davaya yol açan maddi olay veya hukuki sebeplerin aynı olması gerekir" hükmünün yer aldığı; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2. maddesinde; Kanunun "karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık" "Kabahat" olarak tanımlanmış, 3. maddesinde; bu Kanunun genel hükümlerin diğer Kanunlardaki Kabahatler hakkında da uygulanacağı, 16. maddesinde, Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların, idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğunun belirtilmiş olduğu; aynı Kanunun "Başvuru Yolu" başlıklı 27. maddesinde; idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararlarına karşı, kararın tebliğ veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde sulh ceza mahkemesine başvurulabileceğinin belirtildiği, sözü edilen 5326 sayılı Kanunun, 1.6.2005 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdiği; belirtilen yasal düzenlemeler uyarınca; 1.6.2005 tarihinden itibaren, 5326 sayılı Yasada sayılan idari para cezası ve idari tedbirlerden oluşan idari yaptırımlar ile diğer yasalarda yer alan idari yaptırımlara karşı, Yasanın 19. maddesinde sayılan istisnai durumlar haricinde Sulh Ceza Mahkemeleri nezdinde dava açılabildiği; dava dosyasının incelenmesinden, davacıya yıkım ve imar para cezası verilmesine ilişkin 19.12.2005 günlü C/2005/4573.15 sayılı Encümen Kararının iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmakta ise de, yukarıya alınan Yasa hükümlerine göre para cezasına karşı açılacak davaların 5326 sayılı Yasa uyarınca Sulh Ceza Mahkemelerinin görevine girdiği hususu göz önüne alındığında, anılan işlemler arasında 2577 sayılı Yasanın 5. maddesinde öngörülen koşulların bulunmadığı, bu itibarla, anılan işlemlerin tek bir dilekçe ile dava konusu edilemeyeceği sonucuna varıldığı; bu nedenle sözü edilen madde hükmüne uygun olmayan dava dilekçesinin, 2577 sayılı idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15.maddesinin 1.fıkrası (d) bendi gereğince, bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 30 gün içinde, 3.maddeye uygun şekilde düzenlenerek noksanı tamamlandıktan sonra, harç alınmaksızın yeniden dava açılmak üzere reddine, aynı maddenin 5.fıkrası uyarınca yeniden verilen dilekçelerde aynı yanlışlık yapıldığı takdirde davanın reddedileceği hususunun bildirilmesine karar vermiştir.

Davacılar vekili, bu kez, söz konusu işlemin para cezasına ilişkin kısmının iptali istemi ile adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

ANKARA 9. SULH CEZA MAHKEMESİ; 18.1.2007 gün ve Müt.: 2006/518 sayı ile, itiraz edenler vekilinin 29.3.2006 havale tarihli dilekçesi ile, Çankaya Belediye Encümeni tarafından tahakkuk ettirilen idari para cezasının kaldırılmasını talep ettiği, Çankaya Belediye Encümeni'nin 19.12.2005 tarih, C/2005/4573.15 sayılı kararı ile, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesine muhalefetten aynı Kanun'un 42. maddesi uyarınca idari para cezası verildiğinin anlaşıldığı, bahsi geçen 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 32. maddesinde ruhsatsız yapı yapılması veya ruhsata aykırı inşaat halinde yapılacak işlemlerin belirtildiği, buna aykırılık halinde 42. maddede idari para cezası verileceğinin belirtildiği, yukarıda bahsi geçen 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 42. maddesinin 5. fıkrasının Anayasaya aykırılıktan dolayı Anayasa Mahkemesi'nin 1.8.2001 tarihinde yürürlüğe giren 1996/72 Esas, 1997/51 Karar sayılı ilamı ile iptaline karar verilmiş olup, 42. maddeye göre verilen idari para cezalarına karşı yapılacak olan itirazın Sulh Ceza Mahkemelerine yapılacağı hükmünün iptal edildiği, itiraza konu olan ve Çankaya Belediye Encümeni tarafından verilen idari para cezasının idarenin kamu gücünü kullanarak yaptığı bir idari işlem olduğu, bu yüzden idari para cezası niteliğini taşıyan imar para cezalarının idari yargının denetimi dışında tutulmasının idarenin yargısal denetiminin etkili ve doğal anlamda gerçekleşmemesi sonucunu doğuracağı, 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5560 sayılı Yasa'nın 34. maddesi ile 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine eklenen 8. fıkrasında idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebi ile birlikte idari yargı merciinde görüleceği kuralının getirildiği, itiraza konu teşkil eden idari yaptırım kararında aynı işlem kapsamında itiraz eden hakkında idari para cezası ile birlikte idari yargının görev alanına giren yıkım kararının da verildiği ve bu nedenle 5326 sayılı Yasa'nın 27/8. maddesi uyarınca idari para cezasına yapılan itirazın da yıkım kararı ile birlikte idare mahkemesinde görülmesi gerektiğinden Mahkemelerince görevsizlik kararı verilmesi gerektiği kanaat ve sonucuna varıldığı, ancak, aynı ihtilaf hakkında Ankara 7.İdare Mahkemesi'nin 2006/123 Esas, 2006/123 Karar sayılı görevsizlik kararı da bulunduğundan iki yargı mercii arasında oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının halli ciheti ile dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesinin icap ettiği gerekçesiyle itiraza bakma görevinin Ankara İdare Mahkemesine ait olduğundan görevsizlik kararı vererek, aynı konuda Ankara 7. İdare Mahkemesi'nin 2006/123-123 Esas ve Karar sayılı görevsizlik kararı bulunduğundan, olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyanın hüküm kesinleştiğinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mahmut BİLGEN, Ramazan TUNÇ, O.Cem ERBÜK, Ayper GÖKTUNA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 26.12.2007 günlü toplantısında; Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve

dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ayla SONGÖR ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, başvurunun reddi gerektiğine ilişkin sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesinde, "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler. (Değişik:21.1.1982-2592/6 md.)Mahkemenin gerekçeli kararı, dava dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir" denilmiştir. Aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmektedir.

Sulh Ceza Mahkemesince, görevsizlik kararı vererek, aynı konuda Ankara 7. İdare Mahkemesi'nin 2006/123-123 Esas ve Karar sayılı görevsizlik kararı bulunduğundan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için dosyanın hüküm kesinleştiğinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verilmiş ise de; İdare Mahkemesi kararı, görevsizlik kararı olmayıp, davacıların, iki ayrı işleme karşı bir dilekçe ile dava açtığı, iptali istenen işlemlerin para cezasına yönelik kısmının adli yargının görev alanına girdiği ve bu nedenle işlemler arasında maddi ve hukuki bağlılık olmadığının anlaşıldığı gerekçesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi gereğince bu kararın tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 30 gün içinde aynı maddenin 3. maddesine uygun şekilde yeniden düzenlenerek ayrı ayrı dava açılmak üzere dilekçenin reddine ilişkindir. Kısacası, olumsuz görev uyuşmazlığı doğmasına neden olacak şekilde idari yargı yerince verilmiş bir görevsizlik kararı bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen koşulu taşımayan başvurunun, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

SONUÇ : 2247 sayılı Yasanın 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan ve yöntemine uymayan BAŞVURUNUN, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 26.12.2007 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.